

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/156/99

POLACY PROPONUJĄ KANDYDATÓW NA PREZYDENTA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

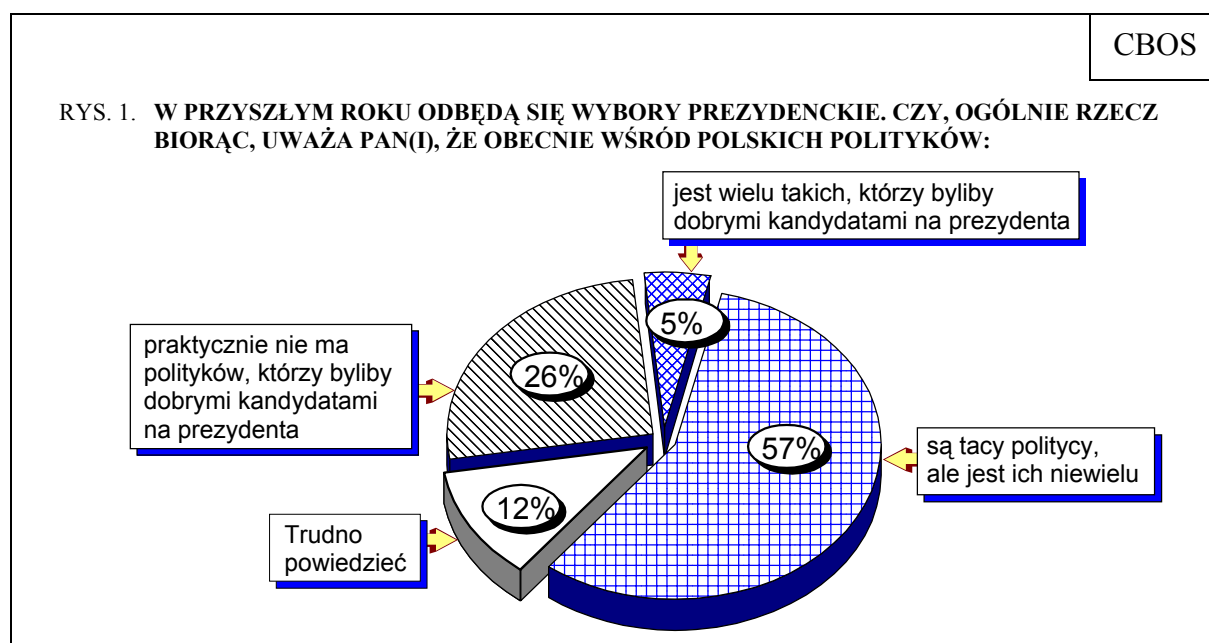
WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

SPIS TREŚCI

KOGO NAJCHEŃNIEJ CHCIELIBYŚMY ZNALEŹĆ NA LISTACH WYBORCZYCH?	2
WSPÓLNY KANDYDAT PRAWICY?	9
AWS I UW - RAZEM CZY ODDZIELNIE?	12

Ponad połowa badanych sądzi, że wśród polskich polityków nie ma zbyt wielu takich, którzy byliby predestynowani do tego, by ubiegać się o urząd prezydencki¹. Tylko co dwudziesty ankietowany jest zdania, że grupa polityków, którzy byliby dobrymi kandydatami na prezydenta, jest dość liczna. Co czwarty natomiast w ogóle nie znajduje polityków, którzy - w jego ocenie - byliby odpowiednimi osobami na najwyższy urząd w państwie.

Warto zauważyć, że przekonanie o braku polityków, którzy byliby dobrymi kandydatami na prezydenta, jest niemal równie częste w grupie osób aktywnych politycznie - zainteresowanych polityką i chodzących na wybory, jak i wśród badanych na ogół nie

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (112), 8-14 września ‘99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1123)

uczestniczących w głosowaniach i nie interesujących się życiem politycznym. Może to oznaczać, że poczucie deficytu kandydatów nie łączy się z mniejszą znajomością sceny politycznej, ale jest odczuwane przez wszystkich - zarówno tych obserwujących z uwagą wydarzenia polityczne, jak i niezainteresowanych nimi.

KOGO NAJCHĘTNIEJ CHCIELIBYŚMY ZNALEŹĆ NA LISTACH WYBORCZYCH?

Najpopularniejszym kandydatem do fotela prezydenckiego w przyszłorocznych wyborach niezmiennie pozostaje Aleksander Kwaśniewski. Od maja, kiedy to ostatnio prosiliśmy badanych o spontaniczne wymienienie (w odpowiedzi na pytanie otwarte) najlepszych, ich zdaniem, kandydatów do wyborów prezydenckich, w ich propozycjach stosunkowo niewiele się zmieniło. Lista polityków, których udział w wyborach najczęściej postulują badani, w zasadzie nie uległa większym zmianom. Większość polityków uzyskujących znaczącą liczbę wskazań (tzn. co najmniej 3%) to wciąż te same osoby. Wyjątek stanowi tu jedynie Andrzej Lepper, którego wzmożona aktywność na scenie politycznej datuje się od stosunkowo niedawna.

Aleksander Kwaśniewski nadal jest nie tylko najczęściej wymienianym kandydatem, ale i zdecydowanie dystansuje pod tym względem wszystkich pozostałych ewentualnych pretendentów do prezydentury. Podobnie jak w maju, w gronie kandydatów na ten urząd chętnie widziałaby go ponad połowa ankietowanych. Drugiego z najczęściej wymienianych potencjalnych kandydatów - Mariana Krzaklewskiego - wskazuje obecnie 8% ankietowanych. Zbliżony odsetek (7%) wymienia Lecha Wałęsę jako osobę, która powinna wystartować w tych wyborach, a tylko nieco mniejsza grupa chętnie widziałaby w gronie kandydatów również Bronisława Geremka (5%). Kolejne miejsca w tym rankingu, z jeszcze mniejszą liczbą wskazań, zajmują: Leszek Miller i Andrzej Lepper (po 4%) oraz Jerzy Buzek, Leszek Balcerowicz i Jan Olszewski (po 3%).

Jest zrozumiałe, że osoba pełniąca urząd prezydenta jest najbardziej oczywistym dla badanych pretendencem do tego stanowiska również na drugą kadencję. Częściowo tym też można tłumaczyć fakt, że uwaga przyszłych wyborców tak wyraźnie koncentruje się właśnie na osobie Aleksandra Kwaśniewskiego. Mimo upływu czasu sugestie badanych co do pozostałych kandydatów nie ulegają krystalizacji. Przeciwnie, w porównaniu z deklaracjami sprzed czterech miesięcy obserwujemy raczej swego rodzaju regres, a dystans dzielący Aleksandra Kwaśniewskiego od pozostałych kandydatów typowanych przez badanych jeszcze się powiększył.

Tabela 1

W przyszłym roku odbędą się wybory prezydenckie. Których polityków najchętniej widział(a)by Pan(i) jako kandydatów w tych wyborach?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	IX '98	V '99	IX '99
	w procentach		
Aleksander Kwaśniewski	43	57	56
Marian Krzaklewski	10	12	8
Lech Wałęsa	5	6	7
Bronisław Geremek	3	3	5
Leszek Miller	4	4	4
Andrzej Lepper	-	-	4
Jerzy Buzek	8	9	3
Leszek Balcerowicz	3	6	3
Jan Olszewski	3	5	3
Nie ma takiego, żaden się nie nadaje	6	6	10
Trudno powiedzieć	29	19	21

Wskazania nie sumują się do 100%, ponieważ ankietowani mogli wymienić trzy nazwiska. W zestawieniu uwzględniono jedynie tych polityków, których wymieniło co najmniej 3% badanych.

W stosunku do maja zmalała (o 4 punkty procentowe) popularność drugiej z najbardziej znaczących kandydatur - Mariana Krzaklewskiego. Inaczej niż w maju, tylko niewielki odsetek badanych chętnie widziałby Jerzego Buzka w gronie pretendentów do prezydentury (spadek wskazań z 9% do 3%). Mniej osób wymienia również jako

ewentualnego kandydata w wyborach prezydenckich Leszka Balcerowicza (spadek odsetka o 3 punkty). Spadek popularności w tym rankingu czołowych przedstawicieli rządzącej koalicji zapewne jest efektem rosnącego w ciągu ostatniego półrocza krytycyzmu wobec rządu. Abstrahując od tego, czy kandydowanie w wyborach premiera i wicepremiera jest w ogóle prawdopodobne, stopień, w jakim kandydaci mogą być utożsamiani przez badanych z koalicją rządową (a z pewnością ma to miejsce także w przypadku Mariana Krzaklewskiego), jak dotąd - przy utrzymujących się złych notowaniach rządu, nie wydaje się być ich atutem.

Spadek odsetka wskazań tych kandydatur nie oznacza istotnego wzrostu poparcia dla innych polityków - ich popularność wzrosła tylko minimalnie. Zajmujący obecnie kolejne miejsca Lech Wałęsa oraz Bronisław Geremek wskazywani są tylko nieco częściej niż rok temu. Jak dotąd, dość paradoksalnie mimo upływu czasu i zbliżającego się terminu wyborów, respondentom coraz trudniej wytypować dobrego kandydata na prezydenta. Świadczy o tym zarówno wzrost odsetka „trudno powiedzieć”, jak i większa niż przed czterema miesiącami liczba odpowiedzi konstatujących deficyt odpowiednich kandydatów.

Zrozumiałe, że propozycje badanych co do najbardziej pożądanых kandydatów w wyborach prezydenckich różnią się przede wszystkim w zależności od ich przekonań i sympatii politycznych. O ile kandydatura Aleksandra Kwaśniewskiego cieszy się niemal powszechnym poparciem respondentów identyfikujących się z lewicą, o tyle wśród utożsamiających się z prawicą odsetek takich wskazań jest znacznie niższy. Niemniej jednak nawet wśród tej części potencjalnych wyborców obecny prezydent pozostaje kandydatem zdecydowanie bardziej popularnym niż inni politycy, w tym także reprezentujący prawicową opcję polityczną. Kandydatura obecnego prezydenta ma zatem w znacznej mierze charakter uniwersalny - nie tylko powszechnie popierają ją osoby o poglądach lewicowych, ale też jest ona co najmniej akceptowana przez dużą część prawicowego elektoratu.

Tabela 2

W przyszłym roku odbędą się wybory prezydenckie. Którego polityków najchętniej widział(a)by Pan(i) jako kandydatów w tych wyborach?	Deklarowane poglądy polityczne			
	lewicowe	centrowe	prawicowe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Leszek Balcerowicz	2	2	7	1
Jerzy Buzek	2	2	7	1
Bronisław Geremek	3	4	11	1
Marian Krzaklewski	6	7	20	3
Aleksander Kwaśniewski	80	59	38	39
Andrzej Lepper	7	4	3	1
Leszek Miller	9	4	0	0
Jan Olszewski	2	3	7	1
Lech Wałęsa	5	7	14	3
Nie ma takiego, żaden się nie nadaje	6	7	11	15
Trudno powiedzieć	8	21	17	41

Wskazania nie sumują się do 100%, ponieważ ankietowani mogli wymienić trzy nazwiska.

To, że kandydatura Aleksandra Kwaśniewskiego cieszy się dużą popularnością w elektoracie prawicowym, jest niewątpliwie związane z brakiem zdecydowanego faworyta po prawej stronie sceny politycznej. Poza obecnym prezydentem wśród osób o poglądach prawicowych stosunkowo najwięcej zwolenników ma kandydatura Mariana Krzaklewskiego. Jednak jako „własnego” reprezentanta zgłasza go zaledwie jedna piąta respondentów deklarujących orientację prawicową. Popularność lidera AWS w tym elektoracie dość znacznie zmalała też w porównaniu z majem (z 30% do 20%). Więcej osób niż cztery miesiące temu chętnie widziałoby natomiast w gronie kandydatów Lecha Wałęsę (wzrost wskazań z 8% do 14%), a także Bronisława Geremka (odpowiednio z 3% do 11%). Tylko co piętnasty ankietowany za dobrych kandydatów w wyborach uznaje Jerzego Buzka, Leszka Balcerowicza oraz Jana Olszewskiego.

Aleksander Kwaśniewski jest jednoznacznym faworytem sympatyków SLD. Szefa tej partii, Leszka Millera, widziałby w gronie kandydatów na urząd prezydenta tylko co ósmy jej zwolennik. Obecny prezydent jest też kandydatem zgłaszającym zdecydowanie najczęściej przez potencjalnych wyborców PSL, jak również zwolenników Unii Wolności.

W elektoracie UW poza obecnym prezydentem największą popularnością jako kandydat na prezydenta niezmiennie cieszy się Leszek Balcerowicz. Więcej zwolenników niż inni politycy ma tu także Bronisław Geremek. Wyraźnie mniejszą popularnością niż liderzy tej partii cieszy się natomiast kandydatura Mariana Krzaklewskiego. Tylko co dziesiąty zwolennik UW wymienia go wśród najbardziej pożądanых kandydatów w wyborach.

Elektorat AWS jest jedynym, w którym obecny prezydent nie ma jednoznacznej przewagi - jego kandydatura zgłaszana jest równie często jak kandydatura przewodniczącego NSZZ „Solidarność” Mariana Krzaklewskiego. Trzecim najczęściej typowanym przez zwolenników AWS kandydatem jest Lech Wałęsa. W gronie pretendentów do prezydentury chętnie widziałby go co piąty respondent deklarujący poparcie dla tej formacji.

Tabela 3

W przyszłym roku odbędą się wybory prezydenckie. Których polityków najchętniej widział(a)by Pan(i) jako kandydatów w tych wyborach?	Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych			
	SLD	AWS	UW	PSL
	w procentach			
Leszek Balcerowicz	2	1	25	0
Jerzy Buzek	1	11	8	4
Bronisław Geremek	2	9	19	4
Marian Krzaklewski	4	35	10	4
Aleksander Kwaśniewski	89	36	55	68
Andrzej Lepper	5	0	0	3
Leszek Miller	12	0	0	0
Jan Olszewski	2	6	1	8
Lech Wałęsa	3	21	8	4
Nie ma takiego, żaden się nie nadaje	2	9	7	11
Trudno powiedzieć	5	20	8	14

Preferencje badanych co do listy możliwych, a zarazem spełniających wysokie wymagania związane z tym stanowiskiem, kandydatów do urzędu prezydenta nie są oczywiście tożsame z poparciem ich w wyborach. W sondażu zapytaliśmy ankietowanych, na kogo najchętniej oddaliby głos w wyborach prezydenckich w 2000 roku. O odpowiedź na to pytanie prosiliśmy wszystkich respondentów - bez względu na to, czy planują oni udział w przyszłorocznym głosowaniu czy też nie zamierzają w nim uczestniczyć. Ponieważ było to pytanie otwarte, dlatego trzeba zastrzec, że poniższe dane nie mogą być traktowane jako klasyczny rozkład preferencji wyborczych, określający poziom poparcia dla poszczególnych kandydatów w wyborach. Takie badanie preferencji wymaga bowiem symulacji sytuacji zbliżonej do tej, w jakiej znajduje się wyborca, czyli dokonywania przez ankietowanych wyboru kandydata spośród kilku czy kilkunastu innych konkretnych nazwisk z gotowej listy, podczas gdy odpowiadając na nasze pytanie badani sami, bez żadnych ograniczeń i sugestii co do listy kandydatów, mogli wymienić polityka, na którego najchętniej oddaliby swój głos.

		CBOS
Na kogo najchętniej oddał(a)by Pan(i) swój głos w wyborach prezydenckich w 2000 roku?		
Aleksander Kwaśniewski		49%
Marian Krzaklewski		3%
Lech Wałęsa		3%
Jan Olszewski		2%
Andrzej Lepper		2%
Leszek Balcerowicz		1%
Jerzy Buzek		1%
Bronisław Geremek		1%
Inne konkretne nazwisko		7%
Nie ma takiego, nikt się nie nadaje		4%
Nie interesuje mnie to, nie będę głosował(a)		3%
Trudno powiedzieć		24%

Wypowiedzi ankietowanych potwierdzają bardzo dużą siłę kandydatury Aleksandra Kwaśniewskiego. Prawie połowa ogółu ankietowanych najchętniej, jak twierdzi, oddałaby swój głos właśnie na obecnego prezydenta. W obecnej sytuacji - przy braku równie jednoznacznych dla wyborców kandydatur z drugiej strony sceny politycznej - Aleksander Kwaśniewski okazuje się nie mieć praktycznie żadnego rywala. Lista polityków, których badani zgłaszali jako własnych faworytów w wyborach, jest bardzo długa, jednak „głosy” oddane na nich są na tyle rozproszone, że praktycznie trudno mówić o czyjejkolwiek przewadze. Ogólnie można jedynie stwierdzić, że w sprawie najbliższych wyborów prezydenckich polskie społeczeństwo w zasadzie dzieli się na dwie zbliżone liczebnie grupy: pierwszą stanowią wyraźnie już zadeklarowani zwolennicy Aleksandra Kwaśniewskiego, drugą zaś pozostali potencjalni wyborcy, którzy nie mają jednoznacznego faworyta lub w ogóle żadnych skonkretyzowanych preferencji co do osoby ewentualnego kandydata.

Tylko 3% ankietowanych mając nieograniczony wybór, na kogo głosować, najchętniej oddałoby głos na Mariana Krzaklewskiego. Równie znikomą część społeczeństwa stanowią w tej chwili zadeklarowani zwolennicy Lecha Wałęsy (3%), Jana Olszewskiego oraz Andrzeja Leppera (po 2% wskazań). Oczywiście powyższe dane nie są tożsame z wielkością poparcia, jakie poszczególne osoby miałyby szansę uzyskać w wyborach. Nasze decyzje wyborcze zależą bowiem wówczas od tego, na których polityków w ogóle możemy głosować, a także między kim a kim musimy wybierać. Przy pełnej dowolności wyboru niewątpliwie nie działa wiele mechanizmów pojawiających się w sytuacji realnych decyzji wyborczych, np. takich jak tzw. głosowanie taktyczne czy głosowanie negatywne - kiedy popieramy jakiegoś polityka nie dla przymiotów jego osoby, ale, na zasadzie wyboru mniejszego zła, by uniemożliwić wybór jego kontrkandydata.

Ponad cztery piąte potencjalnych wyborców SLD najchętniej głosowałoby na Aleksandra Kwaśniewskiego. Deklaracje takie rzadziej składają zwolennicy PSL, niemniej jednak również w elektoracie tej partii większość jest gotowa głosować na obecnego prezydenta. Wśród sympatyków ugrupowań koalicji rządowej Aleksander Kwaśniewski nie zebrałby większości głosów - chętnie oddałoby na niego głos niemal dwie piąte zwolenników

UW i mniej niż jedna piąta potencjalnych wyborców AWS. W tym ostatnim elektoracie niemal równie często jak obecnego prezydenta wskazywano Mariana Krzaklewskiego. Wśród wyborców UW poza obecnym prezydentem najczęściej pojawiały się nazwiska Jerzego Buzka i Leszka Balcerowicza.

Tabela 4

Na kogo najchętniej oddał(a)by Pan(i) swój głos w wyborach prezydenckich w 2000 roku?	Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych			
	SLD	AWS	UW	PSL
	w procentach			
Leszek Balcerowicz	0	1	7	0
Jerzy Buzek	0	8	8	0
Bronisław Geremek	0	2	2	0
Marian Krzaklewski	0	18	5	0
Aleksander Kwaśniewski	88	17	38	58
Andrzej Lepper	1	0	0	2
Jan Olszewski	0	2	0	4
Lech Wałęsa	1	11	4	1
Inne konkretne nazwisko	3	12	13	10
Nie ma takiego, nikt się nie nadaje	1	4	4	0
Trudno powiedzieć	6	25	18	24

WSPÓLNY KANDYDAT PRAWICY?

Poczucie niedostatku dobrych kandydatów mogących startować w wyborach prezydenckich związane jest z wciąż niejasną sytuacją co do wyborczych preferencji najważniejszych ugrupowań prawicowych. Z jednej strony ciągle znaczny okres dzielący nas od terminu wyborów sprawia, że politycy unikają jednoznacznych wypowiedzi i deklaracji nie chcąc wiązać sobie rąk co do ewentualnych sojuszy oraz przedwcześnie „spalić” jakiejś kandydatury. Z drugiej strony już kilkanaście miesięcy temu mówiło się o kandydaturze przewodniczącego NSZZ „Solidarność”, podczas gdy sam zainteresowany zapowiedział podjęcie decyzji co do ewentualnego startu w wyborach dopiero w grudniu. Stąd przy braku wyraźnego kontrkandydata sondażowa przewaga Aleksandra Kwaśniewskiego wydaje się

tym bardziej oczywista i naturalna. W tej sytuacji nadal aktualne pozostaje pytanie, czy ugrupowania prawicowe zdołają wyłonić w nadchodzących wyborach wspólnego kandydata.

Zdecydowana większość osób utożsamiających się z prawicą życzyłaby sobie, aby w najbliższych wyborach startował jeden wspólny kandydat wyłoniony przez ugrupowania tej opcji politycznej. Oczekiwania takie zgłasza prawie dwie trzecie badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne, tylko dla niespełna jednej piątej praktycznie nie ma znaczenia kwestia, czy w wyborach startować będzie jeden kandydat prawicy czy też wielu.

Tabela 5

Czy Pan(i) osobiście wolał(a)by, aby w tych wyborach:	Deklarowane poglądy polityczne				Ogółem
	lewicowe	centrowe	prawicowe	Trudno powiedzieć	
	w procentach				
- startował jeden wspólny kandydat ugrupowań prawicowych	26	37	62	20	35
- startowało wielu kandydatów ugrupowań prawicowych	20	17	14	11	16
Jest mi to obojętne	49	41	19	48	40
Trudno powiedzieć	5	5	5	21	9

Do idei wystawienia przez prawicę jednego wspólnego kandydata szczególnie przywiązany jest elektorat AWS. Prawie trzy czwarte zwolenników tej formacji zgłasza takie życzenie. Nadzieje takie żywi też zdecydowana większość sympatyków takich ugrupowań prawicowych, jak: ROP, ChD III RP i UPR. Oczywiście inną kwestią pozostaje to, czy w przekonaniu tej grupy ankietowanych owym wspólnym kandydatem nie miałby być właśnie polityk popieranej przez nich partii.

Idea wyłonienia wspólnego kandydata prawicy ma też stosunkowo wielu zwolenników w elektoracie UW (44%), choć tylko nieco mniej liczna grupa potencjalnych wyborców tej partii deklaruje obojętność w tej sprawie (38%).

Tabela 6

Czy Pan(i) osobiście wolał(a)by, aby w tych wyborach:	Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych				
	SLD	AWS	UW	PSL	Małe partie prawicowe: ROP, UPR, ChD III RP*
	w procentach				
- startował jeden wspólny kandydat ugrupowań prawicowych	25	71	44	36	61
- startowało wielu kandydatów ugrupowań prawicowych	24	14	13	20	14
Jest mi to obojętne	47	8	38	39	21
Trudno powiedzieć	4	7	4	5	4

* Ze względu na znikomy odsetek badanych deklarujących poparcie dla tych ugrupowań, wskazania tej grupy należy traktować z dużą dozą ostrożności.

Niezależnie od poparcia dla koncepcji wystawienia jednego wspólnego kandydata prawicy, zdecydowana większość badanych sceptycznie ocenia szanse na realizację takiego scenariusza. Co znamienne, w nieco większym stopniu niż inni pesymistami w tym względzie są właśnie ci, którym najbardziej zależy na wyłonieniu wspólnego kandydata, czyli badani identyfikujący się z prawicą. Blisko trzy czwarte osób określających swoje poglądy jako prawicowe powątpiewa w szanse realizacji tego pomysłu i sądzi, że w wyborach startować będzie nie jeden, ale wielu kandydatów prawicy.

Tabela 7

Jak Pan(i) sądzi, czy w zbliżających się wyborach prezydenckich:	Deklarowane poglądy polityczne				Ogółem
	lewicowe	centrowe	prawicowe	Trudno powiedzieć	
	w procentach				
- ugrupowania prawicowe porozumieją się i wystawią jednego wspólnego kandydata	19	14	18	7	15
- w wyborach startować będzie wielu kandydatów prawicy	68	68	71	40	63
Trudno powiedzieć	13	17	12	52	23

Również wśród zwolenników poszczególnych ugrupowań politycznych przeważa sceptycyzm, zdecydowana większość sympatyków zarówno partii rządzących, jak i opozycyjnych ocenia, że prawicy nie uda się wyłonić wspólnego kandydata. Stosunkowo najwięcej osób wierzących w taką ewentualność znajdujemy w elektoracie AWS. Niemniej nawet wśród zwolenników tej formacji zdecydowanie przeważają sceptycy.

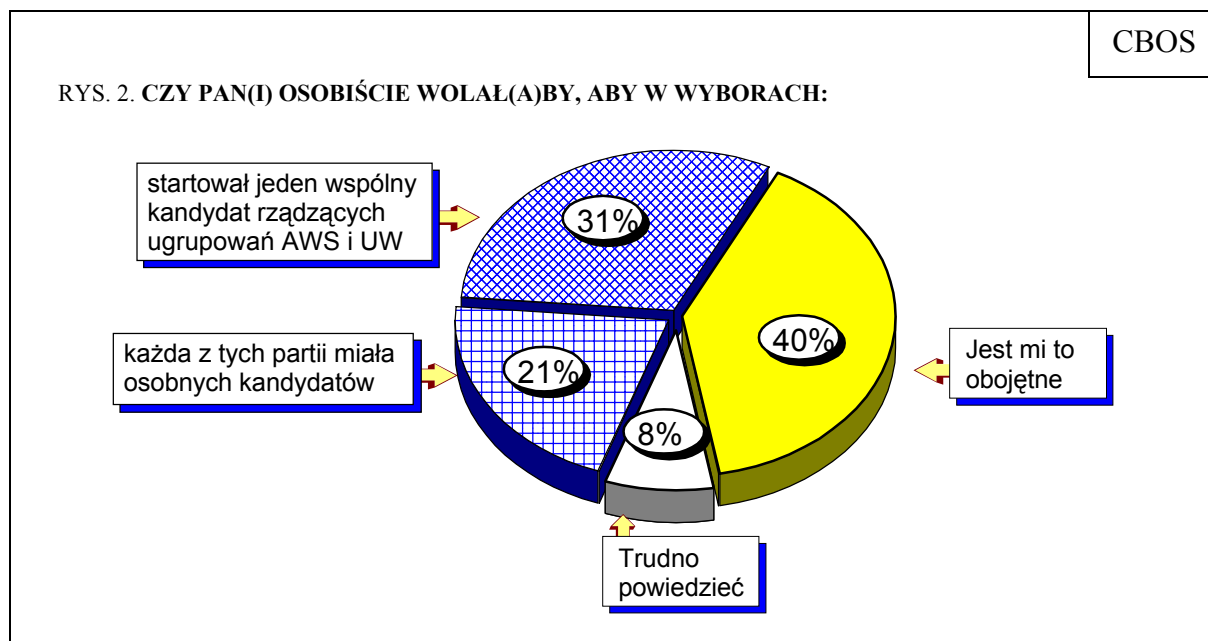
Tabela 8

Jak Pan(i) sądzi, czy w zbliżających się wyborach prezydenckich:	Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych			
	SLD	AWS	UW	PSL
	w procentach			
- ugrupowania prawicowe porozumieją się i wystawią jednego wspólnego kandydata	20	28	14	11
- w wyborach startować będzie wielu kandydatów prawicy	70	60	74	63
Trudno powiedzieć	10	12	12	25

AWS i UW - RAZEM CZY ODDZIELNIE?

Bezapelacyjna przewaga obecnego prezydenta w sondażach przy równoczesnym dramatycznym spadku notowań rządu i polityków go reprezentujących sprawiają, że nawet po prawej stronie sceny politycznej pojawiają się głosy podające w wątpliwość szanse wyborcze jakiegokolwiek innego kandydata. Oczywiście tego rodzaju poglądy nie są powszechne, niemniej wielu polityków sądzi, że znalezienie przeciwwagi dla mocnej pozycji Aleksandra Kwaśniewskiego wymagać będzie nie tylko konsolidacji ugrupowań prawicowych, ale także zawarcia jakiegoś wyborczego porozumienia między obiema partiami tworzącymi obecny rząd.

Niemal co trzeci ankietowany uważa, że oba ugrupowania tworzące koalicję rządową powinny wyłonić wspólnego kandydata w wyborach. Co piąty sądzi, że lepiej byłoby, aby każda z tych partii miała osobnych kandydatów. Natomiast blisko połowa deklaruje obojętność w tej sprawie lub nie ma wyrobionego zdania na ten temat.

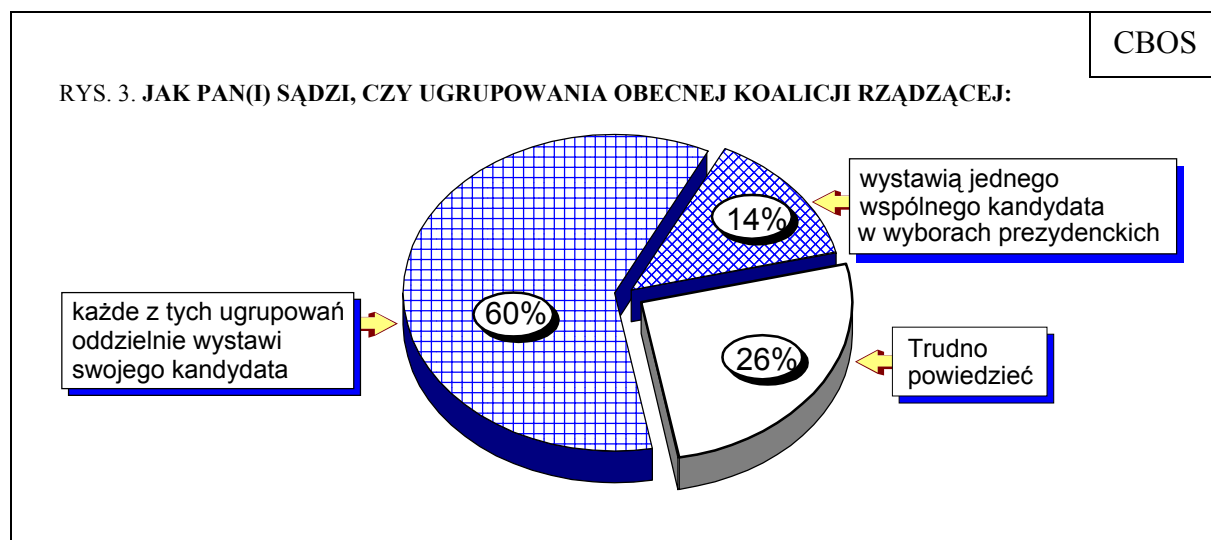

Oczywiście opinie w tej kwestii zależą przede wszystkim od sympatii politycznych, znajdujących odbicie także w stopniu poparcia dla obecnego prezydenta. Można przypuszczać, że zwolennicy Aleksandra Kwaśniewskiego bardziej zainteresowani są rozproszeniem głosów wśród jego kontrkandydów, natomiast oponenti woleliby jednego wspólnego kandydata, który miałby większe szanse na pokonanie obecnego prezydenta. Największymi zwolennikami wspólnego kandydata AWS i UW są wyborcy popierający silniejszą z partii koalicyjnych - AWS, aż dwie trzecie spośród nich optuje za takim rozwiązaniem. Bardziej powściągliwi w tym względzie okazują się zwolennicy UW, którzy, jak można sądzić, podejrzewają, że wspólny kandydat obu partii będzie przede wszystkim reprezentantem ugrupowań tworzących AWS, a mniejszy wpływ na jego wybór będzie miała UW. Wśród sympatyków partii Leszka Balcerowicza głosy są podzielone, podobnie zresztą jak wśród potencjalnych wyborców SLD i PSL. Wśród zwolenników ugrupowań opozycyjnych największe odsetki ankietowanych deklarują obojętność w tej sprawie.

Tabela 9

Czy Pan(i) osobiście wolał(a)by, aby w tych wyborach:	Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych			
	SLD	AWS	UW	PSL
	w procentach			
- startował jeden wspólny kandydat rządzących ugrupowań AWS i UW	24	66	35	26
- każda z tych partii miała osobnych kandydatów	22	14	37	24
Jest mi to obojętne	50	11	25	44
Trudno powiedzieć	4	9	3	6

Podobnie jak w kwestii wspólnego kandydata prawicy, większość ankietowanych nie ma przekonania co do tego, że obu rządzącym ugrupowaniom uda się wyłonić jednego kandydata w wyborach prezydenckich.

Najbardziej sceptyczni w tym względzie są wyborcy UW oraz - w nieco mniejszym stopniu - zwolennicy obu partii opozycyjnych. Pesymistami w większości są także wyborcy AWS, choć równocześnie mają relatywnie największe nadzieje na realizację optymalnego z ich punktu widzenia scenariusza i wyłonienie jednego kandydata reprezentującego oba ugrupowania tworzące rząd.

Tabela 10

Jak Pan(i) sądzi, czy ugrupowania obecnej koalicji rządzącej:	Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych			
	SLD	AWS	UW	PSL
	w procentach			
- wystawią jednego wspólnego kandydata	16	23	17	12
- każde z tych ugrupowań oddzielnie wystawi swojego kandydata	68	56	72	67
Trudno powiedzieć	16	21	11	21

★

★

★

Deklaracje ankietowanych potwierdzają, że na liście kandydatów do najbliższych wyborów zdecydowanie pierwsze miejsce zajmuje obecny prezydent. Również największy odsetek ankietowanych (niemal połowa) deklaruje, że w wyborach najchętniej głosowałby na Aleksandra Kwaśniewskiego. W sumie można stwierdzić, że na rok przed wyborami Polacy dzielą się na dwie zbliżone liczebnie grupy: pierwszą stanowią zdeklarowani zwolennicy obecnego prezydenta, drugą zaś - wyborcy, którzy nie mają jednoznacznego faworyta lub w ogóle żadnych skonkretyzowanych preferencji co do osoby ewentualnego kandydata. Układ ten niewątpliwie zmienić może dopiero pojawienie się jakiejś wyrazistej, a jednocześnie nie mającej zbyt wielkiego elektoratu negatywnego, kandydatury po prawej stronie sceny politycznej. Zdecydowana większość badanych identyfikujących się z prawicą opowiada się za wyłonieniem jednego wspólnego kandydata ugrupowań prawicowych, a także za znalezieniem konsensu w tej sprawie z Unią Wolności. Jednak znajomość realiów skłania ankietowanych do daleko posuniętego sceptycyzmu w tej kwestii, większość wydaje się zakładać, że zwyciężą partykularne ambicje poszczególnych ugrupowań i faktycznie nie uda się wyłonić wspólnego, kompromisowego kandydata.

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. W przyszłym roku odbędzie się wybory prezydenckie. Czy, ogólnie rzecz biorąc, uważa Pan(i), że obecnie wśród polskich polityków: 1 - jest wielu takich, którzy byliby dobrymi kandydatami na prezydenta; 2 - są tacy politycy, ale jest ich niewiele; 3 - praktycznie nie ma polityków, którzy byliby dobrymi kandydatami na prezydenta

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	57	26	12	1121
Płeć					
Mężczyźni	4	59	28	9	533
Kobiety	5	55	25	15	589
Wiek					
18-24 lat	2	59	35	4	160
25-34	2	59	29	10	198
35-44	7	60	24	10	209
45-54	4	55	26	15	223
55-64	6	64	20	10	132
65 lat i więcej	7	49	23	21	199
Miejsce zamieszkania					
Wieś	4	53	26	17	413
Miasto do 20 tys.	6	62	18	14	136
20 - 100 tys.	7	58	27	8	196
101 - 500 tys.	3	60	28	9	200
501 tys. i więcej mieszk.	5	58	29	7	177
Wykształcenie					
Podstawowe	5	45	29	21	307
Zasadnicze zawodowe	4	56	29	11	334
Średnie	5	64	22	9	372
Wyższe	6	71	20	4	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	4	68	23	6	74
Prac.umysł.niż.szczebla	4	69	16	11	95
Pracownicy fiz.- umysł.	9	54	25	12	91
Robotnicy wykwalifikowani	4	66	22	7	122
Robotnicy niewykwalifik.	0	49	33	18	65
Rolnicy	3	60	12	25	62
Pracujący na własny rach.	3	61	30	6	40
Bierni zawodowo					
Renciści	6	54	24	16	133
Emeryci	7	51	24	17	222
Uczniowie i studenci	2	53	44	1	83
Bezrobotni	3	45	42	10	87
Gospodynie domowe i inni	0	67	24	9	47
Pracuje w:					
sferze budżetowej	4	67	17	12	100
sekt. państw., publicznym	11	59	23	7	88
sp. właśc. pryw. i państwa	4	66	23	8	99
sekt. pryw. poza rolnict.	3	61	27	10	221
prywatnym gosp. rolnym	3	63	19	15	81
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	5	58	26	11	150
276 - 399	5	64	17	15	136
400 - 549	3	58	26	13	248
550 - 799	4	62	23	11	170
Powyżej 799 zł	8	60	31	1	162
Ocena własnych war. mater.					
Złe	5	52	26	17	402
Średnie	4	59	26	11	503
Dobre	5	62	26	7	216
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	55	23	14	68
Raz w tygodniu	5	57	23	15	565
1-2 razy w miesiącu	3	59	28	9	159
Kilka razy w roku	4	55	32	10	226
W ogóle nie uczestniczy	6	61	28	5	101
Poglądy polityczne					
Lewica	3	65	24	7	314
Centrum	4	58	31	8	333
Prawica	9	63	21	6	235
Trudno powiedzieć	3	39	27	31	237

Tabela 2. W przyszłym roku odbędą się wybory prezydenckie. Których polityków najchętniej widział(a)by Pan(i) jako kandydatów w tych wyborach?

(%)

	Leszek Balcerowicz	Jerzy Buzek	Bronisław Geremek	Marian Krzaklewski	Aleksander Kwaśniewski	Andrzej Lepper	Leszek Miller	Jan Olszewski
Ogółem	3	3	5	8	56	4	4	3
Płeć								
Mężczyźni	2	2	6	10	60	5	4	5
Kobiety	3	3	4	7	53	3	3	2
Wiek								
18-24 lat	5	5	1	6	47	8	4	2
25-34	2	3	4	11	58	3	2	1
35-44	4	3	6	7	56	3	4	4
45-54	3	1	8	9	64	2	3	5
55-64	2	2	7	11	63	6	7	5
65 lat i więcej	0	4	3	7	48	3	3	3
Miejsce zamieszkania								
Wieś	1	2	2	8	52	8	4	3
Miasto do 20 tys.	2	6	4	11	63	1	2	1
20 - 100 tys.	3	4	4	11	59	2	5	5
101 - 500 tys.	4	2	5	8	63	3	5	4
501 tys.i więcej mieszk.	6	3	11	5	49	1	2	3
Wykształcenie								
Podstawowe	1	2	2	8	52	6	4	3
Zasadnicze zawodowe	1	3	4	9	58	6	5	3
Średnie	4	4	4	9	60	2	5	3
Wyższe	9	2	15	8	49	0	3	4
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	11	0	10	9	51	0	5	2
Prac.umysł.niż.szczebla	3	1	2	9	63	0	4	2
Pracownicy fiz.- umysł	1	6	5	11	50	3	2	5
Robotnicy wykwalifikowani	0	4	4	6	71	5	3	5
Robotnicy niewykwalifik.	0	2	0	5	49	3	0	1
Rolnicy	0	1	4	13	67	13	3	5
Pracujący na własny rach.	0	2	8	7	61	0	0	2
Bierni zawodowo								
Renciści	0	4	3	13	55	6	6	5
Emeryci	1	3	5	7	54	4	4	5
Uczniowie i studenci	7	3	5	7	50	7	2	0
Bezrobotni	6	1	6	8	60	2	5	6
Gospodynie domowe i inni	10	1	6	8	32	3	3	0
Pracuje w:								
sferze budżetowej	5	1	9	8	51	1	4	1
sekt. państw.,publicznym	2	2	1	9	65	2	3	5
sp. właśc. pryw. i państwa	4	1	6	6	67	0	4	1
sekt. pryw. poza rolnict.	1	5	5	9	54	4	2	4
prywatnym gosp. rolnym	0	1	8	10	60	12	2	4
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	0	1	3	5	60	11	4	5
276 - 399	0	1	5	10	63	6	3	4
400 - 549	1	2	4	11	58	1	3	4
550 - 799	5	4	4	11	62	1	3	4
Powyżej 799 zł	6	4	9	10	60	2	6	4
Ocena własnych war. mater.								
Złe	1	1	4	5	55	4	4	4
Średnie	2	3	5	10	59	5	4	3
Dobre	7	6	6	11	52	1	3	2
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	3	5	3	18	34	2	2	2
Raz w tygodniu	2	4	4	9	54	5	4	5
1-2 razy w miesiącu	1	1	7	6	52	3	3	2
Kilka razy w roku	5	1	5	7	67	3	4	2
W ogóle nie uczestniczy	5	3	8	6	65	2	4	3
Poglądy polityczne								
Lewica	2	2	3	6	80	7	9	2
Centrum	2	2	4	7	59	4	4	3
Prawica	7	7	11	20	38	3	0	7
Trudno powiedzieć	1	1	1	3	39	1	0	1

Tabela 2 cd.

(%)

	Lech Wałęsa	Inne konkretne nazwisko	Nie ma takiego, żaden się nie nadaje	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	16	10	21	1121
Płeć					
Mężczyźni	9	19	10	16	532
Kobiety	6	14	9	25	590
Wiek					
18-24 lat	5	12	12	27	160
25-34	5	13	13	21	198
35-44	8	17	9	21	209
45-54	8	17	10	16	224
55-64	10	26	7	13	132
65 lat i więcej	7	16	8	28	198
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	13	10	28	412
Miasto do 20 tys.	6	21	4	19	136
20 - 100 tys.	12	18	11	16	196
101 - 500 tys.	9	17	9	16	201
501 tys.i więcej mieszk.	7	19	12	19	176
Wykształcenie					
Podstawowe	8	12	8	26	307
Zasadnicze zawodowe	6	15	11	21	335
Średnie	7	18	8	18	372
Wyższe	10	29	14	15	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	15	24	17	12	74
Prac.umysł.niż.szczebła	4	12	6	21	95
Pracownicy fiz.-umysł	6	15	14	23	91
Robotnicy wykwalifikowani	4	19	6	15	122
Robotnicy niewykwalifik.	9	10	12	31	65
Rolnicy	9	15	3	23	62
Pracujący na własny rach.	2	11	18	15	42
Bierni zawodowo					
Renciści	9	16	7	21	132
Emeryci	7	22	7	22	221
Uczniowie i studenci	9	12	10	22	83
Bezrobotni	6	11	18	15	87
Gospodynie domowe i inni	10	16	9	39	47
Pracuje w:					
sferze budżetowej	11	16	10	27	100
sekt. państw.,publicznym	9	15	8	17	88
sp. właśc. pryw. i państwa	6	27	13	12	99
sekt. pryw. poza rolnict.	5	13	12	20	222
prywatnym gosp. rolnym	7	18	5	25	81
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	6	14	11	19	150
276 - 399	8	17	10	18	138
400 - 549	9	16	7	22	248
550 - 799	11	23	7	16	169
Powyżej 799 zł	6	24	10	11	162
Ocena własnych war. mater.					
Złe	5	15	10	26	402
Średnie	8	17	10	17	504
Dobre	8	19	8	20	216
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	10	7	31	68
Raz w tygodniu	7	15	8	24	565
1-2 razy w miesiącu	7	17	16	20	158
Kilka razy w roku	6	18	11	14	228
W ogóle nie uczestniczy	7	27	6	14	101
Poglądy polityczne					
Lewica	5	20	6	8	314
Centrum	7	17	7	21	332
Prawica	14	24	11	17	235
Trudno powiedzieć	3	4	15	41	236

Tabela 3. Czy Pan(i) osobiście wolał(a)by, aby w tych wyborach: 1 - startował jeden wspólny kandydat ugrupowań prawicowych; 2 - startowało wielu kandydatów ugrupowań prawicowych; 3 - Jest mi to obojętne

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	16	40	9	1121
Płeć					
Mężczyźni	38	17	39	5	533
Kobiety	33	15	41	12	589
Wiek					
18-24 lat	32	19	41	8	160
25-34	32	15	47	6	198
35-44	38	18	38	6	209
45-54	41	18	36	6	223
55-64	33	17	41	9	132
65 lat i więcej	34	10	38	18	199
Miejsce zamieszkania					
Wieś	31	13	44	12	413
Miasto do 20 tys.	36	21	37	6	136
20 - 100 tys.	34	17	39	10	196
101 - 500 tys.	41	15	38	6	200
501 tys.i więcej mieszk.	39	19	37	4	177
Wykształcenie					
Podstawowe	26	14	43	16	307
Zasadnicze zawodowe	35	17	41	6	334
Średnie	39	17	39	5	372
Wyższe	51	14	32	4	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	50	14	28	7	74
Prac. umysł. niż. szczebla	32	28	33	8	95
Pracownicy fiz. - umysł.	34	21	41	4	91
Robotnicy wykwalifikowani	34	20	44	1	122
Robotnicy niewykwalifik.	48	5	42	5	65
Rolnicy	27	14	45	15	62
Pracujący na własny rach.	42	15	43	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści	35	14	36	15	133
Emeryci	35	13	38	14	222
Uczniowie i studenci	43	19	31	7	83
Bezrobotni	26	14	55	5	87
Gospodynie domowe i inni	24	10	55	11	47
Pracuje w:					
sferze budżetowej	43	14	34	8	100
sekt. państw., publicznym	37	27	31	5	88
sp. właśc. prywat. i państwa	27	19	52	3	99
sekt. prywat. poza rolnictw.	39	18	40	4	221
prywatnym gosp. rolnym	33	10	48	10	81
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	39	16	38	8	150
276 - 399	35	11	45	10	136
400 - 549	34	20	35	10	248
550 - 799	35	15	43	7	170
Powyżej 799 zł	45	16	37	1	162
Ocena własnych war. mater.					
Złe	30	17	43	11	402
Średnie	39	15	39	8	503
Dobre	39	17	37	7	216
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	45	10	34	11	68
Raz w tygodniu	38	14	39	9	565
1-2 razy w miesiącu	31	17	40	11	159
Kilka razy w roku	34	20	41	5	226
W ogóle nie uczestniczy	23	22	48	7	101
Poglądy polityczne					
Lewica	26	20	49	5	314
Centrum	37	17	41	5	333
Prawica	62	14	19	5	235
Trudno powiedzieć	20	11	48	21	237

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w zbliżających się wyborach prezydenckich:
1 - ugrupowania prawicowe porozumieją się i wystawią jednego
wspólnego kandydata; 2 - w wyborach startować będzie wielu
kandydatów prawicy

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	63	23	1121
Płeć				
Mężczyźni	18	67	15	532
Kobiety	12	59	29	589
Wiek				
18-24 lat	10	69	21	160
25-34	9	71	20	198
35-44	15	66	18	209
45-54	24	60	16	223
55-64	14	62	25	132
65 lat i więcej	14	49	37	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	12	58	30	413
Miasto do 20 tys.	10	70	20	136
20 - 100 tys.	14	58	28	196
101 - 500 tys.	19	67	14	200
501 tys.i więcej mieszk.	21	68	11	176
Wykształcenie				
Podstawowe	12	48	40	307
Zasadnicze zawodowe	13	66	21	334
Średnie	18	68	14	372
Wyższe	17	77	6	107
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	20	71	9	74
Prac. umysł. niż. szczebla	15	67	17	95
Pracownicy fiz.- umysł.	14	67	19	91
Robotnicy wykwalifikowani	15	67	18	122
Robotnicy niewykwalifik.	23	64	13	65
Rolnicy	11	63	26	62
Pracujący na własny rach.	17	77	6	40
Bierni zawodowo				
Renciści	16	53	31	133
Emeryci	14	56	30	221
Uczniowie i studenci	17	63	20	83
Bezrobotni	8	62	31	87
Gospodynie domowe i inni	7	66	26	47
Pracuje w:				
sferze budżetowej	12	70	18	100
sekt. państw., publicznym	26	58	16	88
sp. właśc. pryw. i państwa	23	68	10	99
sekt. pryw. poza rolnict.	11	72	17	221
prywatnym gosp. rolnym	11	67	22	81
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	11	69	20	150
276 - 399	13	62	25	136
400 - 549	12	64	24	248
550 - 799	19	62	19	170
Powyżej 799 zł	20	73	7	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	14	61	25	401
Średnie	17	60	23	503
Dobre	12	72	17	216
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	12	50	39	68
Raz w tygodniu	14	63	23	565
1-2 razy w miesiącu	16	64	20	159
Kilka razy w roku	22	58	21	226
W ogóle nie uczestniczy	6	78	16	101
Poglądy polityczne				
Lewica	19	68	13	313
Centrum	14	68	17	333
Prawica	18	71	12	235
Trudno powiedzieć	7	40	52	237

Tabela 5. Czy Pan(i) osobiście wolał(a)by, aby w wyborach: 1 - startował jeden wspólny kandydat rządzących ugrupowań AWS i UW; 2 - każda z tych partii miała osobnych kandydatów; 3 - Jest mi to obojętne (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	21	41	8	1121
Płeć					
Mężczyźni	32	25	39	4	533
Kobiety	29	16	42	12	589
Wiek					
18-24 lat	26	27	42	6	160
25-34	28	23	43	6	198
35-44	34	24	38	5	209
45-54	37	20	36	7	223
55-64	26	20	46	7	132
65 lat i więcej	30	10	41	19	199
Miejsce zamieszkania					
Wieś	27	18	43	13	413
Miasto do 20 tys.	28	28	37	7	136
20 - 100 tys.	31	23	38	8	196
101 - 500 tys.	40	13	43	4	200
501 tys.i więcej mieszk.	30	27	39	4	177
Wykształcenie					
Podstawowe	23	15	46	16	307
Zasadnicze zawodowe	32	22	40	6	334
Średnie	33	24	38	5	372
Wyższe	38	22	36	4	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	38	25	32	5	74
Prac. umysł. niż. szczebla	32	24	37	7	95
Pracownicy fiz. - umysł.	24	34	38	5	91
Robotnicy wykwalifikowani	36	25	37	2	122
Robotnicy niewykwalifik.	42	12	44	2	65
Rolnicy	24	16	51	8	62
Pracujący na własny rach.	32	32	36	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści	31	16	39	15	133
Emeryci	29	14	43	14	222
Uczniowie i studenci	29	32	35	5	83
Bezrobotni	24	17	47	12	87
Gospodynie domowe i inni	29	7	55	9	47
Pracuje w:					
sferze budżetowej	31	18	43	7	100
sekt. państw., publicznym	30	27	40	4	88
sp. właśc. prywat. i państwa	33	29	36	2	99
sekt. prywat. poza rolnict.	35	28	35	3	221
prywatnym gosp. rolnym	31	15	46	8	81
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	34	18	39	8	150
276 - 399	28	19	47	6	136
400 - 549	31	18	39	12	248
550 - 799	31	21	43	5	170
Powyżej 799 zł	36	24	38	3	162
Ocena własnych war. mater.					
Złe	26	21	44	9	402
Średnie	33	16	43	8	503
Dobre	34	29	30	7	216
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	47	5	36	13	68
Raz w tygodniu	32	18	40	10	565
1-2 razy w miesiącu	26	27	41	6	159
Kilka razy w roku	31	25	40	4	226
W ogóle nie uczestniczy	22	24	45	8	101
Poglądy polityczne					
Lewica	23	23	50	4	314
Centrum	32	21	42	5	333
Prawica	49	22	22	7	235
Trudno powiedzieć	21	14	46	20	237

Tabela 6. Jak Pan(i) sądzi, czy ugrupowania obecnej koalicji rządzącej:
1 - wystawią jednego wspólnego kandydata w wyborach prezydenckich;
2 - każde z tych ugrupowań oddzielnie wystawi swojego kandydata
(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	14	60	26	1119
Płeć				
Mężczyźni	17	63	21	532
Kobiety	13	57	30	587
Wiek				
18-24 lat	13	61	26	160
25-34	8	66	26	198
35-44	13	70	18	208
45-54	18	61	21	223
55-64	19	59	22	132
65 lat i więcej	18	40	42	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	13	54	33	413
Miasto do 20 tys.	9	71	20	136
20 - 100 tys.	15	54	30	196
101 - 500 tys.	16	65	19	200
501 tys.i więcej mieszk.	20	65	15	175
Wykształcenie				
Podstawowe	13	45	43	307
Zasadnicze zawodowe	11	65	23	334
Średnie	18	64	18	371
Wyższe	20	71	9	107
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	17	71	11	74
Prac. umysł. niż. szczebla	22	64	15	95
Pracownicy fiz.- umysł.	11	65	24	91
Robotnicy wykwalifikowani	6	74	20	122
Robotnicy niewykwalifik.	14	63	23	65
Rolnicy	5	51	44	62
Pracujący na własny rach.	10	88	3	40
Bierni zawodowo				
Renciści	14	57	30	133
Emeryci	21	46	33	221
Uczniowie i studenci	14	59	27	83
Bezrobotni	18	53	29	87
Gospodynie domowe i inni	8	57	35	46
Pracuje w:				
sferze budżetowej	13	70	17	100
sekt. państw., publicznym	19	60	20	88
sp. właśc. pryw. i państwa	12	74	14	99
sekt. pryw. poza rolnict.	12	69	19	219
prywatnym gosp. rolnym	10	54	36	81
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	13	66	21	150
276 - 399	14	60	26	136
400 - 549	14	60	26	246
550 - 799	13	60	27	170
Powyżej 799 zł	23	67	10	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	13	57	31	401
Średnie	16	59	25	503
Dobre	15	66	19	215
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	47	36	68
Raz w tygodniu	14	58	28	564
1-2 razy w miesiącu	16	61	23	159
Kilka razy w roku	16	61	23	226
W ogóle nie uczestniczy	9	74	17	101
Poglądy polityczne				
Lewica	16	71	13	313
Centrum	12	62	26	333
Prawica	21	65	14	235
Trudno powiedzieć	10	37	53	236